

НАПОРЕДНИ ОДНОСИ МЕЂУ РЕЧЕНИЧНИМ ЧЛАНОВИМА

Главни реченични чланови: субјекат и предикат

Зависни реченични чланови: објекат, прилошке одредбе, атрибут, апозиција, апозитив

Напоредан = паралелан, који се креће у истом смеру

Мали Миша нас је посетио. (субјекат исказан синтагмом)

Миша и Марко су нас посетили. (два субјекта који се налазе у напоредном односу)

У напоредном односу могу бити само реченични чланови који имају исту функцију у реченици.

Вечерас нам долазе Ђорђе и Марија. (субјекат)

Купили смо сокове и грицкалице. (објекат)

Саставним напоредним односом обележава се однос између паралелних или узастопних чланова. Везници који исказују саставни напоредни однос су: **И, ПА, ТЕ, НИ,НИТИ.**

Нећемо гледати филм **него** серију. (објекат)

Оне су забавне, **а** поучне. (именски део предиката)

Комплексне, **а** не површне ликове оне приказују. (атрибут)

Супротним напоредним односом обележава се однос између супротних и несагласних појмова. Везници који исказују напоредне односе су : **А, АЛИ, НЕГО, ВЕЋ, ДОК, НО.**

Видећемо се опет у петак **или** у суботу. (прилошка одредба за време)

Тада ћемо ићи у позориште **или** у биоскоп. (прилошка одредба за место)

Раставним напоредним односом обележава се однос између појмова од којих важи само један. Везник којим се овај однос исказује је **ИЛИ**.

Употреба запете

Испред саставних и раставних везника запета се не пише.

Донеси ми кафу или чај.

Предност имају жене и деца.

Приликом набрајања реченичних чланова запета се пише онда када се они налазе у саставном односу, а везник је изостављен.

Купили смо банане, јабуке, киви.

Испред супротних везника запета се пише.

Та торба је јефтина, а квалитетна.

Она је строга, али правична.

Када се при набрајању везник понавља, запета се пише.

Она говори и српски, и енглески, и шпански.

ЗАДАЦИ

1. Стави запету на одговарајуће место у реченицама.

1. Нисмо отишли на тренинг већ у биоскоп.
2. Те намирнице су јефтине а здраве.
3. Купи броколи или купус.
4. Носимо и лопту и маску и пераја.

2. Одреди врсту напоредног односа и функцију коју врше:

1. „Немој, сине, говорити криво
Ни по бабу, ни по стричевима“.

2. „Измешаш ноте и пирамиде,
Измешаш лептире и градове“

3. „И трепти над шумом и над обалама,
Слан и модар мирис пролетњега мора.“

3. Одреди врсту напоредног односа и функцију коју врше:

1. Има људи који се више радују туђој несрећи, него својој срећи.
2. Језик је више глава посекао, него сабља.
3. Љубав је лепа, али слепа.
4. Неће те опрати ни Дунав, ни Сава.

Ученици који наставу прате онлајн нека прочитају и понове лекцију. Решења задатака ми можете послати када урадите задатке, а најкасније до петка. Ученици који данас (понедељак) нису у школи, показују ми урађене задатке сутра на часу.

Поздрав!

Наставница